

D E C I Z I E

29 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Tamara Chișca-Doneva, Iuliana Oprea
Ion Druță, Valentina Clevadi

examinînd recursul declarat de întreprinderea individuală „N.I.Rotari”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea individuală „N.I.Rotari” împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat orașul Drochia privind anularea obligației fiscale,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 12 iunie 2014 prin care s-a respins apelul declarat de întreprinderea individuală „N.I.Rotari” și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Drochia din 16 aprilie 2014,

c o n s t a t ă

La 20 februarie 2014 Î.I. „N.I.Rotari” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat or. Drochia privind anularea obligației fiscale.

În motivarea acțiunii a indicat că la 21 decembrie 2013 a luat cunoștință cu hotărîrea Inspectoratului Fiscal de Stat or. Drochia din 18 decembrie 2013 potrivit căreia în temeiul art. 193 Cod fiscal s-a aplicat executarea silită a obligației fiscale.

Susține că hotărîrea enunțată a fost emisă cu încălcarea Codului fiscal, deoarece colaboratorii organului fiscal la aplicarea art. 193 Cod fiscal urmau să verifice informațiile care confirmă faptul că proprietatea întreprinderii este sechestrată și că în numerar întreprinderea deținea suma de 37 663 lei, mijloace financiare destinate pentru plata datoriilor față de bugetul de stat.

Indică că s-a adresat pîrîtului cu cerere privind anularea hotărîrii privind executarea silită a obligațiilor fiscale, însă nu a primit un răspuns în acest sens.

Cere reclamantul, anularea hotărîrii Inspectoratului Fiscal or.Drochia din 18 decembrie 2013 privind executarea silită a obligației fiscale din 18 decembrie 2013.

Prin hotărîrea Judecătorei Drochia din 16 aprilie 2014, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, Î.I.,N.I.Rotari” a contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 12 iunie 2014 s-a respins apelul declarat de Î.I.,N.I.Rotari” și s-a menținut hotărîrea Judecătorei Drochia din 16 aprilie 2014.

La 11 august 2014, în termenul prevăzut de lege, Î.I.,N.I.Rotari” a declarat recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea dispozițiilor judecătorești și emiterea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului s-a invocat încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

În acest sens susține că instanța de apel nu a luat în considerare că nu au fost indicate expres care anume taxe și impozite nu au fost achitate față de bugetul de stat, deoarece întreprinderea de facto nu activează din anul 2010 și dispune de careva datorii față de buget.

Consideră că intimatul ilegal a emis hotărîrea contestată, bazîndu-se eronat pe art. 193 Cod fiscal pentru aplicarea executării silite a obligațiilor fiscale, deoarece urmau să verifice informațiile care confirmă faptul că proprietatea întreprinderii este sechestrată.

Studiind materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia Curții de Apel Bălți din 12 iunie 2014 cu restituirea pricinii la rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina pentru rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs constată că Î.I.,N.I.Rotari” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat or. Drochia solicitînd anularea hotărîrii Inspectoratului Fiscal or.Drochia din 18 decembrie 2013 privind executarea silită a obligației fiscale din 18 decembrie 2013.

La 23 decembrie 2013 Î.I.,N.I.Rotari” s-a adresat pîrîtului cu cerere prealabilă, însă răspuns nu a primit, fapt pentru care la 20 februarie 2014 s-a adresat în instanța de judecată.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a respins acțiunea ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Instanța de fond și-a motivat soluția prin faptul că reclamantul nu a primit răspuns la cererea prealabilă, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă în lipsa unui motiv întemeiat și nesolicitînd repunerea în termen.

Judecând apelul declarat de Î.I.,N.I.Rotari”, instanța de apel găsește drept legală și întemeiată hotărîrea primei instanțe, considerînd necesar de a respinge apelul declarat, și a menține hotărîrea contestată.

Totodată, verificînd legalitatea și temeinicia hotărîrii instanței de fond, instanța de apel reține faptul că corect prima instanță a ajuns la concluzia că la 23 decembrie 2013 Î.I.,N.I.Rotari” s-a adresat cu cerere prealabilă către Inspectoratul Fiscal de Stat or. Drochia, răspuns la cerere nu a prmit, iar în instanța de judecată s-a adresat doar la 20 februarie 2014, cu omiterea termenului de prescripție, concluzionînd că temeiurile invocate în cererea de apel sunt nefondate.

În opinia instanței de recurs, aprecierea probelor de către instanțele inferioare a fost arbitrară, rezultate din aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural și examinarea insuficientă a circumstanțelor pricinii.

Conform art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel, judecând apelul, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, referindu-se în mod general la aceleași constatări reținute la adoptarea hotărîrii de prima instanță, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărîrii supusă apelului în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

Conform art. 1 alin. (2) al Legii contenciosului administrativ, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Potrivit art.3 alin. (1) și alin.(2) al Legii contenciosului administrativ, obiect al acțiunii în contencios administrativ îl constituie actele administrative cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi, subdiviziunile autorităților publice, funcționarii din structurile specificate la lit. a) și b). Obiect al acțiunii în contencios administrativ poate fi nesoluționarea în termen legal a unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

Conform art. 14 alin. (1), 15 alin. (1), 16 alin. (1) și 17 alin. (1) lit. a) al Legii contenciosului administrativ, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte a actului respectiv și repararea pagubei cauzate. Cererea prealabilă se examinează de către organul emitent în termen de 30 zile de la data înregistrării ei, decizia urmînd a fi comunicată de îndată petiționarului dacă legislația nu prevede altfel. Cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în instanța de contencios administrativ în termen de 30 zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen curge de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia.

Din sensul normelor de drept enunțate rezultă că termenul de 30 de zile, de sesizare a instanței de contencios administrativ curge, fie de la data comunicării răspunsului la cererea prealabilă de către autoritatea emitentă, fie de la data expirării termenului de 30 zile în care autoritățile indicate erau obligate să examineze cererea prealabilă. În cazul în care autoritatea publică nu a soluționat cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ, termenul de sesizare a instanței curge de la data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acestei cereri.

În prezenta speță, s-a constatat cu certitudine că la 23 decembrie 2013 Î.I.,N.I.Rotari” s-a adresat cu cerere prealabilă către Inspectoratul Fiscal de Stat or. Drochia, însă răspuns în termen de 30 zile nu a primit, fapt pentru care la 20 februarie 2014 în interiorul termenului de 30 zile, calculat de la 22 ianuarie 2014 și pînă la 21 februarie 2014, Î.I.,N.I.Rotari” la 20 februarie 2014 s-a adresat în instanța de judecată, în interiorul termenului prevăzut de lege.

Întru susținerea acestei concluzii instanța remarcă, că reclamantul prin prisma art. 16 alin. (1), (2) al Legii contenciosului administrativ, potrivit căruia persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu a primit nici un răspuns la cererea prealabilă în termenul prevăzut de lege, este îndreptățit să sesizeze nemijlocit instanța de contencios administrativ privind contestarea hotărîrii cu privire la executarea silită a obligației fiscale.

Astfel, prin totalitatea acțiunilor descrise s-a confirmat clar voința reclamantului de contestare a actului administrativ emis de pîrît, îtrucît s-a adresat cu cerere prealabilă, însă nefiind examinată, s-a adresat cu prezenta cerere în instanța de judecată, iar dreptul de depunere a acțiunii în instanța de judecată începe de la data expirării termenului pentru soluționarea acestei cereri și se poate exercita, după cum s-a menționat, în termen de 30 zile.

De asemenea Colegiul indică că instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor din cererea de apel a Î.I.,N.I.Rotari” referitor la faptul că la momentul

adresării în instanța de judecată privind anularea actului administrativ, Î.I.,N.I.Rotari” nu a primit la data expirării termenului pentru soluționarea cererii prealabile privind anularea actului administrativ, un răspuns de la Inspectoratul Fiscal de Stat or. Drochia.

Lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, de aceea cauza urmează a fi reexaminată.

În cursul examinării litigiului urmează a se da apreciere și altor circumstanțe ale pricinii, în partea ce ține de fondul cauzei, în măsura în care ele sunt confirmate prin probe și relevante pentru soluționarea corectă a litigiului.

Astfel, reieșind din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că instanța de apel nu a elucidat circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii întru aplicarea corectă a normei de drept ce guvernează rezolvarea prezentului litigiu și a normelor de drept procedural, și deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți.

În conformitate cu art. art. 445 alin.(1) lit.c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către întreprinderea individuală „N.I.Rotari”.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 12 iunie 2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea individuală „ N.I.Rotari” împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat orașul Drochia privind anularea obligației fiscale, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iuliana Oprea

Ion Druță

Valentina Clevadi